

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **K. P.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 8 marca 2023 r.

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił

wyłączyć Sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt IV KK 159/22.

UZASADNIENIE

W dniu 15 kwietnia 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy skazanego K. P. od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 11 stycznia 2022 r., sygn. akt VII Ka 943/21, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 3 sierpnia 2021 r., sygn. akt II K 524/20. W kasacji podniesiono jeden zarzut o randze tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., związany z powołaniem sędziego orzekającego w sprawie w procedurze, w której brała udział Krajowa Rada Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3).

Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 28 kwietnia 2022 r. do rozpoznania sprawy o sygn. akt IV KK 159/22 została wyznaczona SSN Małgorzata Gierszon.

W związku z powołaniem na urząd sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha i utworzeniem dla niego nowego referatu, w dniu 27 lipca 2022 r. sprawa K.

P. została przydzielona SSN Adamowi Rochowi. W dniu 19 września 2022 r. SSN Adam Roch złożył oświadczenie w trybie art. 41 § 1 k.p.k., wnosząc o wyłączenie go od rozpoznania tej sprawy. Postanowieniem z dnia 17 listopada 2022 r. Sąd Najwyższy wyłączył SSN Adama Rocha od udziału w rozpoznaniu tej sprawy.

W konsekwencji, w dniu 24 listopada 2022 r. sprawa K. P. została przydzielona SSN Małgorzacie Bednarek. Zarządzeniem z dnia 26 stycznia 2023 r. sprawa o sygn. akt IV KK 159/22 została skierowana na rozprawę w dniu 12 kwietnia 2023 r., wyznaczono także skład orzekający w osobach: SSN Igor Zgoliński (przewodniczący), SSN Małgorzata Bednarek (sprawozdawca), SSN Paweł Kołodziejski.

Pismem z dnia 6 lutego 2023 r. obrońca K. P. złożył wniosek w trybie art. 29 ust. 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. 2021, poz. 1904 ze zm.) o zbadanie spełnienia przez SSN Igora Zgolińskiego i SSN Pawła Kołodziejskiego wymogów niezawisłości i bezstronności. W uzasadnieniu podniesiono m.in., że ww. sędziowie zostali powołani na urząd sędziego Sądu Najwyższego w takiej samej procedurze, jak wskazana w zarzucie kasacji, a także, że złożenie tego wniosku ma wyeliminować sytuację orzekania z naruszeniem zasady *nemo iudex in causa sua*.

W zakresie relewantnym dla tej sprawy, tj. w odniesieniu do SSN Igora Zgolińskiego, zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Karnej z dnia 23 lutego 2023 r. wniosek obrońcy został odrzucony (pkt 1), jednakże z uwagi na treść zarzutu kasacji i argumentacji dotyczącej procedury powołania SSN Igora Zgolińskiego na urząd sędziego Sądu Najwyższego, zarządzono potraktowanie pisma obrońcy jako wniosku o wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. (pkt 5).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Argumentacja obrońcy, że w tej sprawie mogłoby dojść do orzekania w warunkach naruszenia zasady *nemo iudex in causa sua*, jest zasadna. Okoliczności podniesione w zarzucie kasacji, dotyczące niezawisłości sędziego i niezależności sądu, powiązane ze sposobem powołania sędziów na wniosek

Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3), w tożsamym stopniu odnoszą się zarówno do sędziego Sądu Okręgowego w Częstochowie rozpoznającego sprawę K. P. w postępowaniu odwoławczym, do którego odwołuje się zarzut kasacji, jak również do SSN Igora Zgolińskiego. W takim układzie procesowym zachodzi identyczność sytuacji prawnej sędziego, którego dotyczy zarzut kasacji, jak i sędziego, który miałby tę kasację, a więc i przedmiotowy zarzut, rozpoznać.

Dla oceny tego, czy wątpliwości co do bezstronności sędziego w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. są zasadne, konsekwentnie w orzecznictwie nakazuje się przeprowadzenie testu przeciętnego obserwatora. Ma on polegać na przyjęciu, że przyczyna podana we wniosku o wyłączenie sędziego jest uzasadniona, jeżeli jest ona w stanie wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego u nieuprzedzonego w jakimkolwiek kierunku przedstawiciela społeczeństwa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2009 r., IV KK 380/08; z dnia 8 lutego 2011 r., V KK 227/10). Rozpoznanie sprawy o sygn. akt IV KK 159/22 przez SSN Igora Zgolińskiego mogłoby wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tego Sędziego u postronnego obserwatora, skoro SSN Igor Zgoliński miałby rozstrzygać o zasadności zarzutu kasacji, którego podstawy odnoszą się do niego w takim samym stopniu, jak do Sędziego, którego ten zarzut bezpośrednio dotyczy. Podsumowując, w rozpatrywanej sprawie konieczność wyłączenia od orzekania SSN Igora Zgolińskiego nie ulega wątpliwości i wynika w sposób oczywisty z istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i sedna zakazu *nemo iudex in causa sua*.

Jedynie na marginesie należy dodać, że w podobnych sytuacjach procesowych Sąd Najwyższy już wielokrotnie stwierdzał istnienie podstaw do wyłączenia sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 27 lipca 2021 r., II KO 36/21; 17 marca 2022 r., II KO 12/22; 22 marca 2022 r., I KO 22/22; 29 marca 2022 r., II KO 27/22; 21 kwietnia 2022 r., II KO 15/22; 9 czerwca 2022 r., II KO 53/22; por. także uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.